

Onlinerejse til Baskerlandet – onsdag den 30. november 2022

Panorama over floden Ebro.

PROGRAM

Fra kl. 10.00 til 11.00 er linket åbent til at prøve at komme på Zoom-programmet, hvis man ikke har prøvet det før. Hvis det driller, kan du ringe på tlf. 70 26 36 66 og få hjælp fra os.

Fra kl. 13.30 er samme link åbent til, at man kan koble sig på rejsen til løs samtale.

14.00 Velkomst ved **Finn Ellegaard**

14.10 Introvideo om Baskerlandet

14.25 **Michael B. Lauritsen** giver en historisk, samfundsmæssig og politisk baggrund og intro til Baskerlandet i dag

15.00 *pause*

15.10 Interview mellem Michael og **Carsten Humlebæk**, Spaniens ekspert, PhD og lektor ved CBS med speciale i blandt andet kollektive identiteter og historiepolitik i Spanien, herunder forholdet mellem de selvstyrende regioner og centralmagten. Vi taler om den baskiske nationalisme efter Franco, om dens politiske status lige nu, synet på den baskiske nationalisme i resten af Spanien og nationalismernes mulige fremtid. Følgende tid til spørgsmål fra publikum.

15.40 Vi skal møde **Alex O. Hansen**, der siden 2003 har boet i Pamplona i regionen Navarra, hvor han er ansat på Navarra Universitet (optaget). Navarra er en del af det store område Baskerlandet, der omfatter både selvstyre-regionen Baskerlandet, Navarra og Baskerlandets franske del (se næste side). Vi taler om livet i Pamplona og Navarra og også om der er en baskisk 'nationalfølelse' i og hvordan den eventuelt kommer til udtryk og hvordan ikke

16.00 Vi siger farvel og tak for i dag og genviser introvideoen

Der var planlagt indslag med to øvrige personer, som desværre begge har måttet aflyse på grund af influenza og feber.

Rejsen ledes af **Michael B. Lauritsen**, cand.mag. i historie og Europastudier, senior projektleder i DEO, bosat i Spanien.

MAD OG VIN

Baskerlandet oplevede i 1970'erne en mindre kulinarisk revolution, baseret på råvarerne fra havet, bjergene og den frodige landbrugsjord, fisk, skaldyr, blæksprutte, kød og grønt af høj kvalitet. Det moderne baskiske køkken er solidt plantet i en iberisk tradition for råvarer af høj kvalitet og enkelhed, men også inspireret af naboskabet med Frankrig og udsynet til den store verden. Området har en høj koncentration af Michelin-stjernede restauranter, men god mad findes overalt.

Pintxos er Baskerlandets svar på tapas, og de små simple 'spyd' – nogle gange blot brød, olivenolie og skinke eller ansjos – holder ofte et højt gastronomisk niveau og kan tillige være meget smukke

Bacalao pil-pil er torskefisk sprødstegt med hvidløg og olivenolie. Stegningen giver 'pil-pil'-lyden. Populær er også torsk i Vizcaína-stilen, i rød sovs med peberfrugt, løg og hvidløg.

Txangurros er edderkoppekrabbe, der tømmes og fyldes med blandingen krabbekød, brødkrummer, tomat og løg, tilsmagt med hvidløg, persille, brandy og olivenolie og bagt i ovn.

Kokotxas er en unik baskisk ret, kæber af torsk eller kulmule i en meljævnet sovs af hvidløg, hvidvin og olivenolie.

Marmitako er en gryderet med tun og kartoffel, grøn og rød peberfrugt, løg, tomat-sauce, hvidløg, olivenolie, persille og paprika. Passer godt til køligt efterår og vinter i Baskerlandet.

En oplagt vin til let baskisk mad er den berømte lokale

Txakoli-hvidvin.

Men Baskerlandet er også kendt for sine mange forskellige **Rioja-rødvine** af høj kvalitet.

DEO skaber EU-debat

info@deo.dk ■ tlf. 70 26 36 66 ■ www.deo.dk

Hvad er Baskerlandet?

Baskerlandet henviser på dansk både til den selvstyreende region i Nordspanien (**Euskadi** på baskisk), som består af de tre provinser: Araba, Bizkaia og Gipuzkoa, og har byen Vitoria-Gasteiz som parlamentsby. Denne region har hovedfokus på denne rejse.

Baskerlandet bruges også om et større område, hvor der tales baskisk og baskisk identitet dyrkes (**Euskal Herria** på baskisk) omkring Atlanterhavskysten ved de vestlige Pyrenæerne mellem Frankrig og Spanien.

Det dækker den selvstyreende, spanske region Euskadi (7,234 km²), naboregionen Navarra (Nafarroa Garaia, 10,391 km²) og de baskiske områder i Frankrig Pays Basque Francais (Lapurdi, Nafarroa Beherea og Zuberoa, i alt 2,995 km²).

Ifølge den spanske forfatning fra 1978 kan Navarra blive en del af den selvstyreende region Baskerlandet efter folkeafstemning, men dette har aldrig været politisk aktuelt.

GEOGRAFI

Areal: 7.234 km²

Danmark: 42.933 km²

Spanien 505.990 km²

Baskerlandet afgrænses mod nord af Atlanterhavet, Biscayabugten og mod syd af floden Ebro, Spaniens mest vandholdige og næst-længste flod. Der dyrkes en del vin i Baskerlandets sydlige områder, ikke mindst mellem floden Ebro og De kantabriske bjerge.

Baskerlandet er bjergrigt. De kantabriske bjerge gennemskærer og dominerer det nordlige Baskerlandet fra vest til øst, hvor de møder Pyrenæerne. Baskerlandets højeste bjergtop, Aizkorri-toppen i 1.544 meters højde.

BEFOLKNING

Indbyggere: 2.186.517 personer per januar 2022, et fald på 6.682 siden 2021. Et lignende fald gjorde sig gældende i 2020.

Af de tre provinshovedstæder oplever kun Vitoria-Gasteiz stigning i befolkningstallet, mens både Bilbao og San Sebastián oplever fald. Det er Bilbao, der tegner sig for langt størstedelen af Baskerlandets befolkningsfald og her især storbyområdet. Befolkningen i Bilbao har i øvrigt været svagt faldende de seneste 20 år, selvom byen økonomisk er Baskerlandets store lokomotiv.

Gennemsnitsalderen i Baskerlandet er: 45,5 år overfor 42 år i Danmark. Det er halvandet år mere end EU-gennemsnittet, og Baskerlandet ligger dermed sammen med Italien helt i top, og har altså en af EU's største andele af ældre i befolkningen.

23,2% af befolkningen er over 65 år, hvilket på EU-niveau kun overgås af Italien – indenfor Spanien overgås det af tre andre autonome regioner. 4,1% er over 85 år og 878 er mere end 100 år. Alle disse tal er steget drastisk gennem de sidste tyve år.

DE TRE PROVINSHOVEDSTÆDER

Bilbao: 340.455 (852.635 i storbyområdet). Bilbao er hovedstad i provinsen Bizkaia, hvor der bor 1.139.209 personer. Byen er Baskerlandets økonomiske lokomotiv, både, under industrialiseringen med bl.a. jernminer og før det som vigtig havneby.

Vitoria-Gasteiz: 248.106 (265.938 i storbyområdet). Indlandsbyen Vitoria-Gasteiz er hovedstad i provinsen Araba/Álava, hvor der bor 330.692 personer og er desuden sæde for Baskerlandets parlament og regering og er en populær og grøn by.

San Sebastián/Donostia: 181.769 (328.418 i storbyområdet). San Sebastián er hovedstad i provinsen Gipuzkoa, hvor der bor 716.616 personer. Den er berømt for sine smukke strande, som kulinarisk valfartssted og historisk turistdestination.

Foto: Diego Delsa

ØKONOMI

Arbejdsløshed: 7,9% og faldende, blandt de laveste i Spanien
BNP per indbygger, 2021: 109% af EU's gennemsnit (Spanien: 84%, Danmark: 134%)

Valuta: euro

Baskerlandets BNP udgør 6% af Spaniens BNP, selvom regionen kun tegner sig for 4,6% af Spaniens befolkning. Baskerlandet er økonomisk set Spaniens femte vigtigste region. Sværindustri og afledte sektorer er en hjørnesten i Baskerlandet, men også serviceområdet og turisme er stort og voksende.

SPANSK ELLER BASKISK?

Ifølge den seneste undersøgelse udgivet i 2018 af Baskerlandets statistiske institut havde 61% af indbyggerne over 2 år i 2016 en vis forståelse af baskisk.

Af disse var 895,942 decideret baskisk-talende og forstår og taler baskisk godt, og 391,897 havde en nogenlunde eller god forståelse, men besvær med at tale baskisk.

Efter at have været undertrykt og for nedadgående under Franco er baskisk-kundskaber i dag stigende og prioriteres og understøttes i skolesystemet og gennem en lang række andre initiativer.

Foto: Tom Page